

UVODNIK

Poštovani čitatelji,

s velikim poštovanjem obraćam vam se na početku ovog broja časopisa *Acta Turistica* kao njegova nova glavna i odgovorna urednica. Nakon što sam 15 godina imala priliku i čast biti mlađa suradnica dosadašnje glavne i odgovorne urednice, akademkinje Nevenke Čavlek, prvo kao tajnica časopisa, a zatim kao pomoćnica urednice, osjećam veliku odgovornost koja dolazi s ovom novom ulogom. Časopis *Acta Turistica* predstavlja platformu za razmjenu znanja, ideja i novih spoznaja. Novi i inovativni pogledi na istraživačke probleme uvijek su bili u središtu interesa časopisa, s čvrstim fokusom na postizanje izvrsnosti u znanosti. Stoga ovo imenovanje za mene predstavlja veliki profesionalni izazov kojem se zaista veselim i nadam se da ću opravdati očekivanja koja s njime dolaze. Zahvaljujem se dekanici Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Sanji Sever Mališ, na ovom imenovanju, kao i na povjerenju koje mi je ukazano.

Nije lako preuzeti kormilo od nekoga, a posebice je to zahtjevno kada se ono preuzima od akademkinje Nevenke Čavlek. Kao glavna i odgovorna urednica uvijek je stavljala interese časopisa na prvo mjesto, a za vrijeme njenog obnašanja ove dužnosti *Acta Turistica* indeksirana je u Web of Science i Scopus bazama, čime je stala uz bok najprestižnijim časopisima u području turizma. Ovo je bila potvrda uspjeha predanog rada akademkinje Čavlek, a istovremeno je to bio poticaj autorima da i oni kontinuirano propitkuju turizam i njegove učinke na svim razinama i u različitim područjima, naglašavajući njegov interdisciplinarni karakter. Zajedno s članovima Uređivačkog odbora, redom vodećih znanstvenika u području turizma i povezanim disciplinama, osigurala je visoku razinu integriteta časopisa i njegovu međunarodnu prepoznatljivost. Rad i trud kojeg je akademkinja Čavlek uložila u naš časopis odražavaju se u povećanju vidljivosti časopisa, kvaliteti objavljenih radova, predanosti principima otvorene znanosti i pridržavanju etičkih načela u izdavaštvu. Zahvalna akademkinji Čavlek na svemu što sam od nje naučila, nastavit ću ispunjavati sve postavljene ciljeve našeg časopisa i pridržavati se njegovih etičkih principa.

EDITORIAL

Dear readers,

it is with great respect that I address you as the newly appointed Editor-in-Chief at the beginning of this issue of *Acta Turistica*. Having had the opportunity and honour to serve as junior associate to the previous Editor-in-Chief, Fellow of the Croatian Academy of Science and Arts (F.C.A.) Nevenka Čavlek, for 15 years, firstly as the journal's secretary and then as Assistant Editor, I feel the great responsibility that is inherent to this role. *Acta Turistica* is a platform for the exchange of knowledge, ideas and new insights. Novel and innovative perspectives on research problems have always been the central interests of the journal's interest, firmly focused on achieving scientific excellence. Hence, this appointment represents a great professional challenge for me, which I very much look forward to hoping that I will meet the high standards associated with it. I would like to thank the Dean of the Faculty of Economics and Business, University of Zagreb, Professor Sanja Sever Mališ, for this appointment and for the trust that was placed in me.

It is not easy to take over the helm from someone, and it is especially demanding when it involves taking it from F.C.A. Nevenka Čavlek. As Editor-in-Chief, she has always prioritised the journal's interests and during her tenure *Acta Turistica* has been indexed in the Web of Science and Scopus databases, which placed it on a par with the most prestigious journals in the field of tourism. This presented a confirmation of the success of F.C.A. Čavlek's dedicated work as well as an incentive for the authors to continuously examine tourism and its impacts at all levels and in various fields while emphasising its interdisciplinary character. Together with the members of the Editorial Board, who are all leading scholars in the field of tourism and the related disciplines, she has ensured the journal's high level of integrity and international recognition. The work and effort that F.C.A. Čavlek has invested in our journal is reflected in its increased visibility, the quality of published articles, the commitment to the principles of open science, and the adherence to ethical principles in publishing. I am grateful to F.C.A. Čavlek for all that I have learnt from

Nažalost, prvi dio ove godine donio nam je dvije tužne vijesti. U travnju je preminuo osnivač i prvi glavni i odgovorni urednik našeg časopisa, prof. dr. sc. Boris Vukonić. Njegova vizija časopisa bila je naslonjena na objavljivanje znanstvenih radova čiji će rezultati u simbiozi s praksom stvoriti uvjete za unaprjeđenje sustava turizma i ostvarivanje pozitivnih učinaka njegovog razvoja. Poseban doprinos profesora Vukonića vidljiv je u dvojezičnosti časopisa, čime se postiže razvijanje terminološke usklađenosti hrvatskog i engleskog jezika, što je od iznimne važnosti u današnjem kontekstu kada znanstvena istraživanja velikom brzinom generiraju nove termine koji zahtijevaju adekvatan prijevod na hrvatski jezik. Uspomenu na profesora Vukonića čuvat ćemo kroz stranice časopisa, uvijek imajući na umu njegove ciljeve i viziju na temelju kojih ga je i pokrenuo. Na kraju ovog broja *In memoriam* profesoru Vukoniću napisao je prof. dr. sc. Mato Bartoluci.

Krajem lipnja zatekla nas je i tužna vijest da je preminuo profesor Chris Cooper, član našeg Uredivačkog odbora. Profesor Cooper bio je izniman znanstvenik, a njegovi su radovi uvijek poticali zanimanje međunarodne zajednice. Istraživanja koje je provodio bila su vezana uz aktualne teme i probleme, a u svojim je timovima rado okupljao istraživače iz cijelog svijeta. No, profesor Cooper je prije svega bio velik čovjek, spreman pomoći svakome, posebice mladim istraživačima. Uvijek bi strpljivo i uz puno savjeta poticao njihovo kritičko razmišljanje, naglašavajući da je važno pokušavati objaviti rezultate vlastitih istraživanja, a iz pogrešaka i povratnih informacija o postignutim rezultatima uvijek se može puno toga naučiti. I sama sam imala čast i privilegiju učiti od profesora Coopera i na tome ću mu vječno biti zahvalna. Njegovo nasljeđe zauvijek će ostati dio akademske zajednice, a sjećanje na profesora Coopera neka nam bude poticaj da budemo podrška budućim mladim znanstvenicima i da ih pratimo na njihovom istraživačkom putu.

U ovom broju časopisa objavljujemo tri zanimljive studije. U prvoj studiji autori iz Češke provode rangiranje odabranih zemalja Europske unije prema razini učinkovitosti poduzeća koja posluju u smještajnom sektoru. Svoju analizu provode kvantitativnom procjenom na temelju računovodstvenih podataka poduzeća, a rezultate agregiraju na razinama zemalja. Njihovi rezultati

her and will continue to pursue all the goals set for our journal and to uphold its ethical standards.

Most regrettably, the first part of this year brought us two sad news. In April, the founder and first editor-in-chief of *Acta Turistica*, Professor Boris Vukonić, passed away. His vision of this journal was based on publishing research papers, the results of which, in symbiosis with the practice, would create the conditions for improving the tourism system and achieving positive effects in its development. Professor Vukonić's special contribution can be traced in the journal's bilingual approach, which contributes to the advancement of terminological compatibility between the Croatian and English languages as key requirements of the current scientific research characterised by the rapid generation of new terms that seek appropriate Croatian translation. We will honour the memory of Professor Vukonić on the pages of this journal always keeping in mind his goals and vision as the foundations of his creation. This issue of *Acta Turistica* concludes by Professor Mato Bartoluci's obituary to Professor Vukonić.

The final days of June were marred by the news that Professor Chris Cooper, a member of our Editorial Board, had passed away. Professor Cooper was an exceptional academic whose work always attracted the interest of the international community. The investigations he carried out were related to current issues and problems, and in his teams he enjoyed bringing together researchers from all over the world. Above and before all, Professor Cooper was an exceptional person, always willing to help everyone, especially the young researchers. He would patiently encourage them to think critically and provide them with abundant advice emphasising the importance of trying to publish the results of one's own research as one can always learn extensively from the mistakes and feedback. I too had the honour and privilege of learning from Professor Cooper and I will eternally be grateful to him for that. His legacy will forever remain a part of the academic community, and may the memory of Professor Cooper be an incentive for us to support young researchers and guide them down their academic paths in the future.

In this issue we publish three intriguing articles. In the first study, the authors from the Czech

ukazuju na relativno stabilno rangiranje zemalja prema odabranom parametru.

U drugom članku autor je proveo analizu karakteristika i preferencija konzumenata spore hrane, koncepta koji danas pokušava vratiti ravnotežu u brzi tempo života kojem svi svjedočimo. Na temelju sustavnog pregleda dostupne literature autor izdvaja tri glavna oblika konzumacije spore hrane, u okviru kojih se izdvaja i turizam. Prihvaćajući principe spore hrane moguće je potaknuti razvoj održivog gastronomskog turizma, kako naglašava autor, te podržati globalne ciljeve održivog razvoja.

I treći članak donosi nam vrlo zanimljivo istraživanje koje se bavi usporedbom utjecaja turizma na tri lokalne zajednice koje okružuju isti prirodni rezervat u Južnoj Africi. Autor je proveo istraživanje među kućanstvima u sve tri zajednice i došao do zaključka da među njima postoje značajne razlike te se zalaže za primjenu kontekstualno specifične politike koja bi eliminirala različitosti među zajednicama i potaknula inkluzivni razvoj turizma.

Danas *Acta Turistica* bilježi velik broj zaprimljenih članaka od autora iz gotovo svih dijelova svijeta, a cilj časopisa i dalje ostaje fokus na izvrsnost, poticanje kritičkog razmišljanja i pronalazak studija koje se hrabro hvataju u koštac s temama koje su intrigantne i od velikog značaja za akademsku, ali i stručnu javnost. Stoga vas pozivam i pozivam da i dalje šaljete svoje cijenjene priloge za naš časopis.

Želim vam ugodan ljetni odmor.

S osobitim poštovanjem,

izvanredna profesorica Vanja Krajinović
glavna i odgovorna urednica

Republic rank the selected countries of the European Union according to the level of efficiency of the companies in the accommodation sector. The analysis that used quantitative assessment and was based on the companies' accounting data and the aggregated results at the country levels, showed a relatively stable ranking of the countries in relation to the selected parameter.

In the second article, the author tackles the characteristics and preferences of the consumers of Slow Food, a concept that today seeks to bring balance to the fast-paced life that we are all experiencing. Based on a systematic review of the available literature, the author identifies three main forms of Slow Food consumption among which tourism stands out. By adopting the principles of Slow Food, according to the author, it is possible to promote the development of sustainable gastronomic tourism and support the global Sustainable Development Goals.

The third article contains a curious study comparing the impact of tourism on three local communities around the nature reserve in South Africa. Having conducted household surveys in all three communities, the author identified significant differences among them and concluded in favour of implementing context-specific policies that would eliminate the differences and encourage inclusive tourism development.

Today, *Acta Turistica* receives a considerable number of articles from authors from almost all parts of the world while the journal's aim remains to focus on excellence, encourage critical thinking, and pursue studies that boldly tackle intriguing topics of high significance to the academic and professional public. Therefore, I would like to encourage and invite you to continue sending your valuable contributions to our journal.

I wish you a pleasant summer holiday.

With special respect,

Associate Professor Vanja Krajinović
Editor-in-Chief